

MONETĀRAIS BILETENS

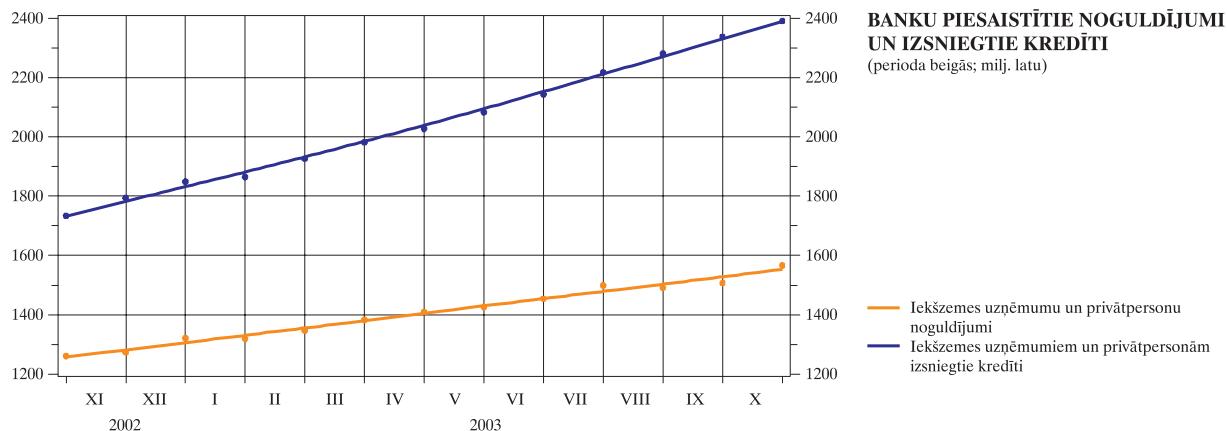
10

2003

Oktobrī Latvijas tautsaimniecība turpināja veiksmīgi attīstīties. Rūpniecības un tirdzniecības izaugsmes dati septembrī un naudas piedāvājuma pieaugums oktobrī liecināja par ekonomiskā stāvokļa stabilitāti. Dzelzceļa un ostu darbībā bija vērojams neliels tranzītkravu apjoma kritums. Bezdarba līmenis jau ceturto mēnesi nemainījās (8.5%). Nodarbinātības valsts dienestā reģistrēto bezdarbnieku skaits oktobrī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu samazinājās (par 1.8%). Valsts konsolidētajā kopbudžetā saglabājās fiskālais pārpalikums.

Patēriņa cenas oktobrī salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi pieauga par 0.9%, t.sk. preču un pakalpojumu cenas – attiecīgi par 0.9% un 0.7%. Nedaudz palielinājās gada inflācija (līdz 3.3%). Oktobrī inflāciju būtiski ietekmēja dārzenu cenu pieaugums (par 19.6%) un apgārba un apavu cenu palielināšanās (par 5.0%), kā arī vairāku administratīvi regulējamo cenu kāpums (siltumenerģijas un atkritumu izvešanas tarifu pieaugums attiecīgi par 4.0% un 25.6%).

Oktobrī bija 2003. gadā straujākais naudas piedāvājuma kāpums mēnesī (66.7 milj. latu jeb 3.2%) un M2X gada pieauguma temps palielinājās līdz 20.5%. Savukārt iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikuma pieaugums (59.6 milj. latu jeb 4.0%) bija straujākais kopš 2002. gada marta. Noguldījumu atlikuma gada kāpuma temps palielinājās no 22.1% septembrī līdz 24.3% oktobrī. Noguldījumu atlikuma pieaugumu valūtu dalijumā noteica latos piesaistīto noguldījumu atlikuma kāpums (34.3 milj. latu), termiņu dalijumā – pieprasījuma noguldījumu atlikuma palielinājums (43.2 milj. latu) un klientu dalijumā – uzņēmumu noguldījumu atlikuma pieaugums (35.3 milj. latu). Nedaudz palielinājās skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs; par 7.2 milj. latu).

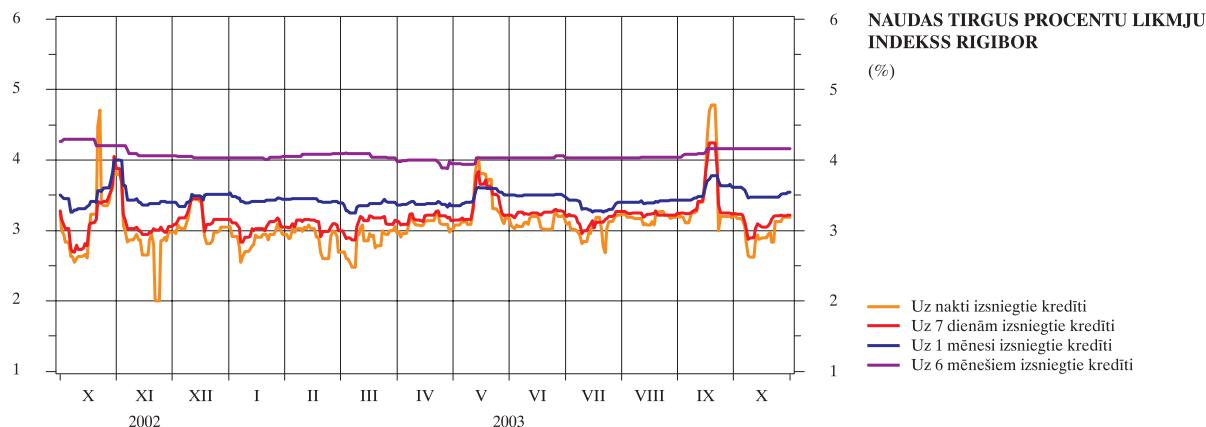
Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegtu kredītu atlikuma kāpums (52.8 milj. latu) oktobrī bija mazākais kopš 2003. gada aprīla, un šā rādītāja gada pieauguma temps saruka līdz 37.9% – zemākajam līmenim pēdējo deviņu mēnešu laikā. Atšķirībā no noguldījumu piesaistes vairāk palielinājās privātpersonām izsniegtu kredītu atlikums (par 32.8 milj. latu, t.sk. kredītu mājokļa iegādei atlikums – par 22.3 milj. latu). Termiņu dalijumā visvairāk pieauga kredītu ar termiņu ilgāku par 5 gadiem atlikums (par 29.7 milj. latu), bet kredītu veidu dalijumā – hipotēku kredīta atlikums (par 30.3 milj. latu).

Atšķirībā no vairākiem iepriekšējiem mēnešiem oktobrī kredītu atlikuma kāpums bija finansēts ar privātā sektora noguldījumiem. Banku sektora ārzemju pasīvi samazinājās par 47.3 milj. latu, bet ārzemju aktīvi pieauga par 16.0 milj. latu. Banku sektora aktīvi palielinājās par 20.6 milj. latu. Banku peļņa 2003. gada pirmajos 10 mēnešos sasniedza 60.0 milj. latu (par 35.1% vairāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā).

Oktobrī Latvijas Bankas resursu pieprasījums bija mazāks nekā septembrī, jo bankas, iepriekšējā mēneša beigās aktīvi izmantojot valūtas mijmaiņas darījumus, bija uzkrājušas lielas virsrezerves. *Repo* kredīti tika izsniegti tikai 185.0 milj. latu apjomā (1.7 reizes mazāk nekā iepriekšējā mēnesī), 3.1 reizi mazāks (tikai 75.0 milj. latu) bija arī veikto valūtas mijmaiņas darījumu apjoms. Tādējādi Latvijas Bankas tīrie ārējie aktīvi samazinājās par 8.9% – līdz 761.1 milj. latu. Emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem oktobra beigās bija 100.4%.

Ievērojami mazāk bankas aizņēmās arī iekšzemes starpbanku tirgū (latos izsniegtu kredītu apgrozījums tajā saruka par 28.7% – līdz 398.3 milj. latu).

Sakarā ar banku stabilo likviditāti naudas tirgū bija zemas un stabilas procentu likmes. RIGIBOR uz nakti izsniegtajiem kredītiem bija robežas starp 2.6% un 3.2%. RIGIBOR kredītiem ar 3, 6 un 12 mēnešu termiņu nemainījās (attiecīgi 3.8%, 4.2% un 4.5%). Līdz 2.8% samazinājās Latvijas Bankas *repo* kredītu un līdz 2.7% – latos izsniegtu starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme. Stabilas procentu likmes naudas tirgū veicināja iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegtu kredītu procentu likmu nelielu sarukumu (par 0.1 procentu punktu; latos izsniegtajiem īstermiņa un ilgtermiņa kredītiem – attiecīgi līdz 5.2% un 7.4%). OECD valstu valūtās izsniegtu īstermiņa un ilgtermiņa kredītu vidējās svērtās procentu likmes bija vēl zemākas (attiecīgi 3.9% un 4.7%).

ASV dolāra kurss attiecībā pret galvenajām pasaules valūtām oktobrī joprojām bija zems. Arī attiecībā pret latu ASV dolāra kurss samazinājās par 1.4%, savukārt eiro, Lielbritānijas sterliņu mārciņas un Japānas jenas kurss palielinājās attiecīgi par 0.6%, 1.2% un 1.4%.

2003. gada pirmajos 10 mēnešos valsts konsolidētajā kopbudžetā saglabājās fiskālais pārpalikums (4.3 milj. latu; iepriekšējā gada atbilstošajā periodā valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālais deficitis bija 32.1 milj. latu). Šādu situāciju nodrošināja sociālās apdrošināšanas budžeta lielais fiskālais pārpalikums (31.7 milj. latu) un augošie nodokļu ieņēmumi. Visstraujāk palielinājās akcīzes nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumi (2003. gada pirmajos 10 mēnešos – aptuveni par 20% lielāki nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā).

Oktobrī notika valsts iekšējā aizņēmuma 6 mēnešu parādījumu izsole, kurā pārdeva visu piedāvāto vērtspapīru apjomu (4.8 milj. latu), bet vidējā diskonta likme bija par 20 bāzes punktiem augstāka nekā iepriekšējā izsolē 2003. gada martā (3.24%). Oktobrī notika arī viena 10 gadu obligāciju papildemisija, pārdodot vērtspapīrus tikai 1.5 milj. latu apjomā, jo sabalansēta budžeta apstākļos valdība nebija ieinteresēta piesaistīt vairāk līdzekļu par augstākām likmēm. Obligāciju vidējā ienesīguma likme bija par 5 bāzes punktiem zemāka nekā iepriekšējā izsolē septembrī (5.10%). Apgrozībā esošo valsts vērtspapīru apjoms oktobrī pieauga par 1.7% un sasniedza 414.2 milj. latu (50.3% no tiem bija 5 gadu, 23.5% – 10 gadu un 14.3% – 3 gadu obligācijas).

Samazinoties caur ostām veikto tranzītpārvadājumu apjomam, oktobrī nedaudz pasliktinājās galvenie transporta darbības rādītāji: salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms saruka par 7.3%, bet kravu apgrozījums Latvijas ostās – par 4.0%.

Rūpniecības un tirdzniecības attīstības dati septembrī liecināja par šo nozaru izaugsmi. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu apstrādes rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss palielinājās par 8.3%,

	2003		MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI
	IX	X	
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	7.4	*	
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas			
Mēneša (%)	0.5	0.9	
Gada (%)	3.1	3.3	
Patēriņa cenu gada pamatinflācija (%)	2.4	2.4	
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	89 849	89 366	
Bezdarba limenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	8.5	8.5	
Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālā bilance (milj. latu)	9.2	4.3	
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)			
Eksports	143.6	*	
Imports	274.8	*	
Bilance	-131.2	*	

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes dati.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI

(perioda beigās; milj. latu)

(perioda beigās; milj. ASV dolāru)*

	2003	
	IX	X
Banku sistēma		
M2X	2 067.8	2 134.5
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	560.3	567.5
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi	1 507.5	1 567.1
Pieprasījuma noguldījumi	885.6	928.8
Termiņnoguldījumi	621.9	638.3
M2D	1 454.7	1 496.2
Tīrie ārējie aktīvi	205.8	194.6
Tīrie iekšējie aktīvi	1 861.9	1 939.9
Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām	2 338.4	2 391.2
Īstermiņa kredīti	338.5	350.6
Ilgtermiņa kredīti	1 999.9	2 040.6
Kredits valdībai (neto)	105.1	117.1
Latvijas Banka		
M0	784.0	758.2
Skaidrā nauda apgrozībā	632.4	637.7
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	151.6	120.4
Tīrie ārējie aktīvi	835.6	761.1
Tīrie iekšējie aktīvi	-51.6	-2.9
Kredīti	11.4	55.6
Bankām	73.6	88.4
Valdībai (neto)	-62.2	-32.8
Pārējie aktīvi (neto)	-63.0	-58.5
Ārējās rezerves*	1 490.45	1 373.13
Zelts	94.66	96.15
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.04	0.04
Rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā	0.08	0.08
Ārvalstu konvertējamās valūtas	1 395.67	1 276.86

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI

	2003	
	IX	X
Latos izsniegtos iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme		
	3.1	2.7
Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegtos kredītu procentu likmes		
Īstermiņa kredīti (izsniegti latos)	5.3	5.2
Īstermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	3.8	3.9
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti latos)	7.5	7.4
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	5.2	4.7
No iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.9	0.9
Pieprasījuma noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	0.7	0.5
Īstermiņa noguldījumi (veikti latos)	3.1	2.8
Īstermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	1.4	1.4
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti latos)	4.6	4.7
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	2.9	2.8
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)		
	3.0	3.0
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5650	0.5570
Ls pret GBP	0.9360	0.9470
Ls pret 100 JPY	0.5080	0.5150
Ls pret EUR	0.6460	0.6500

bet enerģētikas sektorā – par 5.9%. Tādējādi rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss pieauga par 7.4%. Mazumtirdzniecības apgrozījums palielinājās par 15.4%.

Ražotāju cenu indekss rūpniecībā oktobrī salīdzinājumā ar septembri pieauga par 1.1%. Ražotāju cenas iekšzemes tirgū pārdotajai produkcijai palielinājās par 1.2% un eksportētajai produkcijai – par 1.0%. Cenu līmeni visvairāk ietekmēja to kāpums elektroenerģijā, gāzes, tvaika un karstā ūdens apgādē, kā arī pārtikas produktu un dzērienu ražošanā (attiecīgi par 0.38 un 0.36 procentu punktiem). Ražotāju cenu indekss rūpniecībā oktobrī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 3.9%.

	2003	
	IX	X
Banku rezerves	222.9	189.6
Nacionālā valūta banku kasēs	72.2	70.3
Noguldījumi Latvijas Bankā	150.8	119.3
Ārzemju aktīvi	2 111.3	2 127.3
Ārvilstu valūta banku kasēs	50.6	48.1
Prasības pret ārvilstu bankām	1 377.2	1 382.2
Prasības pret ārvilstu nebankām	659.3	675.2
Pārējie aktīvi	24.3	21.8
Prasības pret centrālo valdību (neto)	163.8	132.2
Prasības pret pašvaldībām (neto)	3.5	17.7
Prasības pret valsts uzņēmumiem	105.3	94.8
Prasības pret privātuzņēmumiem	1 607.3	1 638.2
Prasības pret privātpersonām	654.3	687.1
Neklasificētie aktīvi	330.1	332.3
Pamatlīdzekļi	114.3	114.6
Nauda ceļā	5.9	4.1
Pārējie aktīvi	52.5	52.4
Prasības pret iekšzemes kredītiestādēm (t.sk. ieguldījumi)	157.4	161.2
AKTĪVI PAVISAM	5 198.6	5 219.2
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	<i>744.6</i>	<i>558.8</i>
Pieprasījuma noguldījumi	525.6	547.6
Valsts uzņēmumu	33.5	32.9
Privātuzņēmumu	241.0	252.6
Privātpersonu	251.0	262.0
Termiņnoguldījumi	368.9	381.2
Valsts uzņēmumu	22.4	27.4
Privātuzņēmumu	104.2	109.3
Privātpersonu	242.3	244.4
Rezidentu noguldījumi ārvilstu valūtā	613.1	638.3
Valsts uzņēmumu	22.5	26.3
Privātuzņēmumu	204.9	215.3
Privātpersonu	385.7	396.8
Tranzītfondi	9.3	7.5
Ārzemju pasīvi	2 741.1	2 693.8
Saistības pret ārvilstu bankām	699.0	666.1
Saistības pret ārvilstu nebankām	1 929.8	1 917.7
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	112.3	110.1
Saistības pret Latvijas Banku	73.6	88.4
Parāda vērtspapīri	47.5	47.5
Kapitāls un rezerves	455.3	459.7
Rezidentu	262.7	267.3
Nerezidentu	192.5	192.4
Uzkrājumi parādiem un saistībām	67.5	65.7
Neklasificētie pasīvi	296.8	289.5
Nauda ceļā	104.3	95.8
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	47.7	45.5
Saistības pret iekšzemes kredītiestādēm	144.8	148.2
PASĪVI PAVISAM	5 198.6	5 219.2
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	<i>744.6</i>	<i>558.8</i>

**KREDĪTIESTĀŽU KOPSAVILKUMA
BILANCE**

(perioda beigās; milj. latu)

© Latvijas Banka, 2003

Pārpublicējot obligāta avota norāde.
Reģistrācijas apliecība Nr. 1718

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>
info@bank.lv

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Vēlētas fonda Datu izplatīšanas standartu bieletena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (<http://www.bank.lv>).